

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 30

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.**

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A nagydarab Kaposi Ricsi fájdalmában feljajdult és összerándult, amikor Marci felrántotta a térdét. Az alacsony, fekete hajú fiúnak ezzel a mozdulattal sikerült ledobnia magáról természetes osztálytársát, és fölébe kerekedni. Miután Ricsi hasára ült, eszeveszetten csapkodni kezdte Ricsi fejét, nyakát és vállát. Ütötte, verte, ahol érte.

– Ki a terrorista?! – üvöltötte. – Ki a terrorista?!

– Hagyjátok abba! – kiabált felettük Tünde. Vörös haja a szemébe lógott. – Hagyjátok abba! – ismételte, és Marci pólóját rángatta, hogy leszedje a védekezésbe szorult Ricsiről. Körülöttük azonban néhányan nem értettek egyet a lánnyal.

– Üsd-vágd, nem apád! – kiabálták, és röhögtek.

Jól nevelt, tizenegy éves, gyöngéd lelkületű lurkók jártak az ötödik b-be. Az anyucik és apucik otthon bájos és udvarias gyermekei néha-néha így vesznek meg a vérszagtól az általános iskola ötödik, hatodik stb. osztályában, ha nincs a közelben tanár vagy egyéb, felnőttnek nevezhető élőlény. Mert a legtöbb gyerekben két ember lakik. Az egyik többnyire észnél van.

Rángatás közben végül Tündének sikerült elszakítania nyaktól vállig Marci pólóját. A fiú azonnal fordult, hogy lendületből pofon kapja a tettest, de amikor elévillant a zöld szem és a tűzvörös haj, visszafogta magát, és egy pillanatnyi tétovázás után felkelt áldozatáról.

Ekkor futott be Nusinusi.

Nusinusi (hivatalos nevén Mónus Anna tanárnő) az ötödik b osztályfőnöke volt. Ebben a beosztásában hol tigrist, hol anyamackót kellett alakítania. Most éppen a tigrisváltozat volt műsoron.

– Nem tudtok nyugton maradni, átok banda? Megbolondultatok? Lefújjam a kirándulást? – bömbölte az alacsony, kövérkés asszony, aki mosolygós állapotában nyaktól felfele Julia Robertsre hasonlított.

Magyar irodalmat és angol nyelvet tanított, ha a diákjai hagyták.

Kaposi feltápáskodott a földről, és igyekezett összetört végtagokkal vánszorgó félholt gladiátornak látszani. Ő volt ugyanis a hunyó: a verekedés okozója.

– Ki kezdte? – kérdezte Nusinusi vészjósló sziszegéssel, mire Ricsi Marcira bökött.

– Ez az állat! Nekem jött, mint egy terrorista! Marci már mozdult, hogy újra a szemétkedő torkának essen, legyen meg Allah akarata, itt fojtja meg ezt a mocsadékot, de Tünde a fiú elé ugrott.

– Nem igaz, Nusi néni! Kaposi azt mondta, hogy Marci terrorista, mert az apja arab.

A tanárnő némán nyelt egyet.

Miért nem ment ő állatidomárnak, ahogy kiskorában akarta?! Oroszlánok és krokodilok között csupa derű és kacagás lehet a munka az iskolai élethez képest.

(Nógrádi Gábor: Marci öröksége)

1. Mutasd be a részlet szereplőit egy-egy mondatban! 4 pont
2. Milyen helyzetet ábrázol a fenti részlet? Meséld el a te szavaiddal 3–4 mondatban! 6 pont
3. Írj ki a szövegből egy humoros részletet, és magyarázd, mi a komikum forrása! 5 pont
4. Értelmezd a szöveg alapján az alábbi szavakat, kifejezéseket!

- termetes, lurkók, szemétkedő, gladiátor, állatidomár* 5 pont
5. Írj ki és nevezz meg az alábbi mondatból két szószerkezetet!
Vörös haja a szemébe lógott. 6 pont
6. Képezz egy-egy igét az alábbi szavakból!
mosoly, osztály, tan, sír 4 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban Nusinusi tanárnő monológját a fenti részletre reflektálva!
15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Talán nem is vagyunk tudatában annak, hogy a Kodály-módszer, amelyen a hazai ének-zene oktatás alapjai nyugszanak, milyen nemzetközi utat járt be a hetvenes évektől kezdve a világon. A Kodály Intézet és a Zeneakadémia együttműködésében elkészült új dokumentumfilm, a Kodály mindenkié másfél órában kíséri meg bemutatni, hogy miként talált célt a módszer az Egyesült Államoktól Hollandián át Kínáig. A dokumentumfilm azt a rossz beidegződést is cáfolja, miszerint a Kodály-módszer csakis a fegyelemről szólna: a képsorokból kiderül, hogy a 21. század pedagógiájába is jól illeszthető, örömteli oktatási metódusról van szó. A diákok tánccal, mozgással, mondókákkal, körjátékokkal sajátítják el az alapvető ismereteket és a tiszta éneklést. A dokumentumfilm nem vállalkozik arra, hogy a Kodály-módszer részleteiben elmerüljön, Nemes László Norbert, a Kodály Intézet igazgatója inkább felkereste azokat az intézményeket, amelyekkel az ő kecskeméti intézménye kapcsolatban áll, hogy személyesen is meggyőződjön a kodályi elvek külföldi alkalmazásáról. Hazánkban túl Edinburghba, Oklahoma Citybe, Hágába, Londonba, Pekingbe, Tokióba és Lisszabonba is elvisz minket a két filmkészítő, Kékesi Attila és Papp Gábor Zsigmond.

A film megmutatja, hogy hányféleképpen használják a módszert a világban. Az Egyesült Államokban természetesen a Kodály-módszer szerint is oktatnak bluest és jazzt, Edinburghban pedig a skót népzenevel fonódik össze. Hágában kiderült, hogy az ország legmagasabb szintű zenei egyetemének oktatóiból egyhamar tanítvány lehet, és a módszer elsajátítása nekik is hasznos.

Ahogy Szirányi Borbála zenepedagógus megfogalmazza, a Kodály-módszer értéke az, hogy az ember egészét neveli, a teljes személyiséget formálja. Ez a módszer több mint filozófia: egy olyan eszme, amely a gyakorlatban is helyt állt.

„Nem elég jópofának lenni az énekórán, hanem komolyan, mélyen és az érzelmekre hatóan is meg kell tudni közelíteni a zeneművet. A kodályi zenei nevelés egyik legfontosabb célja, hogy a zenét mint eszközt használjuk arra, hogy a létünk kiteljesedjen, hogy jobb emberek lehessünk általa” – foglalja össze Erdei Péter karnagy a film egy pontján.

Kodály születésének 136. évfordulója alkalmával egy könyv is megjelent Ötven év üzenete – Kodály Zoltán zenepedagógiai öröksége Magyarországon és a nagyvilágban címmel. Ebben a kötetben benne van minden, amit az egyszeri néző a filmből hiányolhat: összefoglalja a Kodály-módszert, a zeneszerző pedagógusi tevékenységét, és kitér arra, hogy Magyarországon hogyan fejlődött a zenepedagógia az elmúlt fél évszázadban.

(<https://fidelio.hu/klasszikus/a-kodaly-modszer-ezer-arca-mogott-egyetlen-lenyeg-rejlik-az-ember/>)

1. Foglald össze 2-3 mondatban, hogy miről szól a szöveg! 5 pont
2. Mit cáfol a szöveg a Kodály-módszerrel kapcsolatban? 5 pont
3. Hogyan sajátítják el a diákok az alapvető zenei ismereteket a szöveg szerint? 5 pont
4. Melyik városban nem található Kodály-módszert oktató intézmény? Írd a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!
- a. Londonban
- b. Pekingben
- c. Ottawában
- d. Lisszabonban 5 pont

5. Az alábbi kijelentések közül melyek IGAZak, és melyek HAMISak? Jelöld őket!
- a. A Kodály-módszer nemzetközi utat járt be.
 - b. A Kodály-módszert egyféleképpen lehet csak alkalmazni.
 - c. A Kodály-módszer jól illeszthető a 21. század pedagógiájába.
 - d. A Kodály-módszer a gyakorlatban nem alkalmazható.
 - e. A zene egy eszköz a lét kiteljesedéséhez. 5 pont
6. Mi a Kodály-módszer lényege Szirányi Borbála szerint? 5 pont
7. Mi a kodályi zenei nevelés legfontosabb célja Erdei Péter karnagy szerint? 5 pont
8. Mért hiánypótló mű a Kodály születésének 136. évfordulóján megjelent könyv? 5 pont
9. Te milyen zenét szeretsz? Egyetértesz azzal a kijelentéssel, hogy „a zenét mint eszközt használjuk arra, hogy a létünk kiteljesedjen, hogy jobb emberek lehessünk általa”. Fejtsd ki véleményedet 4-5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont